

Raaka-ainepolitiikka murroksessa: oikeudellisia näkökulmia kestävyyden ja huoltovarmuuden yhteensovittamiseen

Prof. Seita Vesa

Itä-Suomen yliopisto, Center for Climate Change, Energy & Environmental Law (CCEEL) //

Suomen ympäristökeskus, ilmastoratkaisut

seita.vesa@uef.fi; seita.vesa@syke.fi

Relief

Resilience of complex legal systems
in sustainability transformation

Kysymyksiä esityksen taustaksi

- Perustuuko kriittisten raaka-aineiden sääntelyarkkitehtuuri oletukseen kestävyuden ja ympäristönsuojelun korkean tason, huoltovarmuuden ja turvallisuusintressien **prosessuaalisesta harmonisoinnista**, jättäen aineellisoikeudelliset painotusristiriidat ratkaisematta?
- Näyttäytyykö “sääntelyn keventäminen” **epäsuorana priorisointimekanismina**, joka purkaa näitä jännitteitä laajentamalla kansallisen soveltajan harkinnallista liikkumavaraa ympäristönormien kustannuksella?

© Seita Vesa 2025

Resurssi-intensiteetti & vihreän siirtymän paradoksi

Ongelma ei ole ristiriitojen olemassaolo, vaan se, ettei niiden ratkaisemiseen ole selkeää oikeudellista mekanismia.

Kun prioriteetit puuttuvat, ratkaisut siirtyvät soveltamistasolle → "sääntelyn keventäminen" ohjaa käytännössä sitä, mitkä intressit painavat eniten

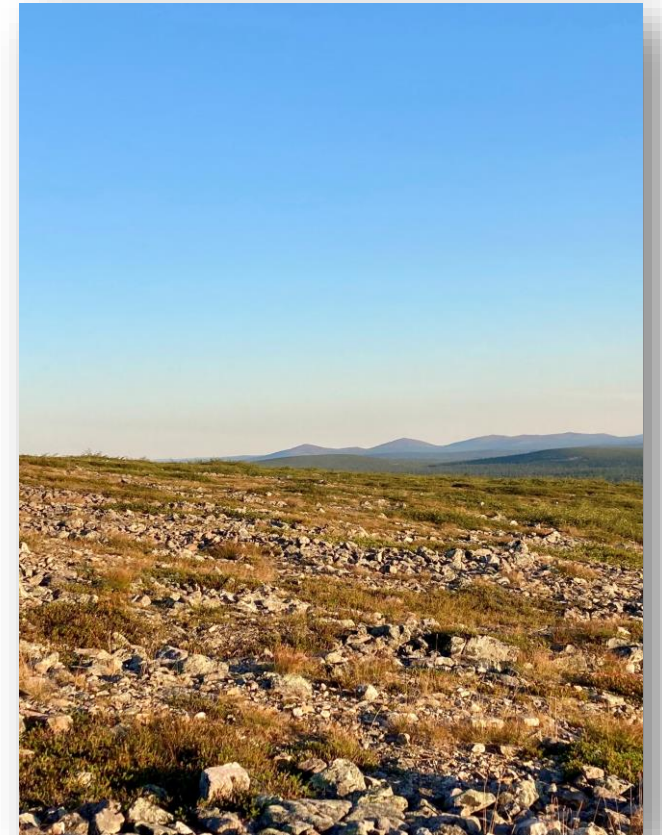
Sääntely menettelyllistyy: EU nopeuttaa ja priorisoi, mutta sisältö jää avoimeksi → nopea moottori, epäselvät pelisäännöt

Menettelyllinen sujuvuus peittää ristiriitoja? →
Ristiriidat eivät ratkea aineellisissa säännöksissä,
vaan siirtyvät soveltamiseen

Turvallisuus muuttaa jännitteen rakennetta →
Uusi painopiste ilman selkeitä punnintakriteerejä

Suomi jännitteiden toteutumispaiikkana → EU-
valinnat ratkaistaan käytännössä kansallisella
tasolla

© Seita Vesa 2024

Yhteenvetoa

- Ekologisen modernisaation oletus ei kanna kriittisten raaka-aineiden sääntelyssä; **tavoitteiden väliset ristiriidat ovat rakenteellisia**
- Nykyinen sääntely ei ratkaise ristiriitoja aineellisesti, vaan siirtää ne **menettelyllisesti soveltamistasolle**
- Soveltamistaso joutuu tekemään keskeiset punninnat **ilman riittäviä oikeudellisia välineitä**

© Seita Vesa 2025

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Kiitos

uef.fi

